

IL BOM PASTUR

KARI MALTI TA CULL XAHR

Ghal mogħdia ta 'z-zmien fil gid tar-ruh

IMBIERECHI MILL PAPA LEONE XIII.

*Jen ir-ragħai tajieb: u 'nagħraf in-nagħgiet tighi u 'n-nagħgiet tighi iagħrafu lili.
G. C. (Ev. S' Joan) c. X.*

Pietati, religioni et christianae discipulanae promovenda operam navalis... i Apostolicam Benedictionem, auspiciem coelestium gratiarum Omnibus pro quibus postulastis.

Littra tal Papa Leone XIII lid-direzzjoni tal B. Pastur, 11 Giugnu 1881 muelka b' oħra tal 25 ta Ottubru 1884

Min irid jissieħeb iħallas Hames soldi cull sitt xuhur u għal barra min Malta bill postag: il klich imur għal bosta operi taiba ta pajnsna.

It-Edisa Sena

1887

Nu. 4 April

LILL' IMSEHBIN

Nitolbu lil' imseħbin, li għadom ma tauhx, il bla^s zgħeir ta l' eunel sitt xiur. Min ma jurix ruħu f' dan ix-xaħar ta Meiġu, ma ncomplux nibgħatula izied il ġurnal għaliex signal li ma irit^e jibka msieħeb.

GHAL GIUBLEU TAL PAPA

F' dan ix-xaħar ta Meiġu li dieħel tibda id-dar ta S. Giusepp ta l' Orsolini li ilom tant jaħdmu għaligha. Sal festa tal Papa nifmu illi l' opera t^ecun miexia seuua u icunu jistgħu igħedulu, lill dach il missier ta l' Insara colla : Din id-dar ta uahda mill' operi li jibkghu tifchira tal festa tighech, xerret fuka il barca Apostolica tighech ! Id-dar tilka biss it-trabi ta nies fokra illi iridu imorru jaħdmu u ma għandomx fein iħalluom inducrati. 2. Tieħu ħsieb ta daun it-tfal sa filgħaxia, sa meta l' omm tigi għaliom. 3. Min ma jigix għat-tarbia tighu, ijbagħtjelu id-dar u ma icunx jista actar igiba fl' Istitut. 4. L' ommiet jatu xi tagħia zgħeir għal manteniment ta uliedom illi f'din id-dar jistgħu iħalluom mil għodua sa uara l' Ave Maria. 5. Inzammu biss it-tfal li icollom min erba snin l' isfel, għaliex ta ftit actar min erba snin isibu bnadi oħra fein ikegħduom u ma tinħtieg id-dar ta dana l' Istitut. Daun id.

diar fi Franza ighedulom *Crèche*, u fl' Italia *Asili d' Infanzia*. Bill ghainuna t' Alla u bill protezioni ta San Giusepp u bil curagg li ghamlu xi nies distinti li iħobbu daun l' operi, tarau chif isseħ u tieber din l' opera u taghmel gid bosta!

IL VLEGGIA TA 'D-DEHEB

Nakrau fil ħaija tal Carmelitana Suor *Saint Pierre* tal Monast: ta Tours illi fis-26 ta Auissu 1843, l' aghda tal festa ta S. Luigi re ta Franza, onorat pħal difensur tal kima ta l' isem mkaddes t' Alla, G. C. mar jitchellem ma 's-serva tighu u talaba titħol riparatrici ta 'l moħkria li jilka mid-daghajja l' isem tighu. Is-Signur tagħna tgheid ia, urieni kalbu u kalli: Ismi, ma cullumchien fil nice ta l' art ua maltrattat, l' istess tħal jidghu l' ismi. —U uerieni chif dan id-dnub joffendi l' Alla izied mid-dnubiet l' oħra; bid-dagħa il midneħ jiddisprezzaħ f' uieciu, joħoda mighu, juri ruħu ngrat għal fidua tighu in-nifsu u b' ilsienu innifsu jiccondanna ruħu. Id-dagħ-ua ia pħala vleggja avvalenata li tolkot continuament il Kalb ta Gesù, u kalli illi irid jatini *vleggja ta 'd-deħeb* li bigħa nolkod bill ħleuua il Kalb tighu u nfejiak il feriti li jagħmlila il ħazen tal midimbin. —Ua għallimni tiffira li jena chelli nagħmel lill' isem mkaddes tighu u ried illi din teun pħal *vleggja* li tolkot bl' imħabba il kalb mkadsa tighu. U kalli għoħħ din il grazia għaliex jen nitolboħħ cont taħħa. Aun deħirli mill kalb tighu ħiereg baħar ta grazii għal conversioni tal midimbin. Att ta tiffir li G.C. għarraf lill *Suor S. Pierre* ta Tours:

“Icun deħiem mfaħħar, mbiereħ, maħbub, adorat, u glorificat is-santissimu, sacratissimu, adorabilissimu, li xein ma ua magħruf u ma jistax jiffisser, Isem t' Alla; fi's-sema u fuk l' art fost il ħlejiak colħħa li ħargiu min idein Alla u f' giħ il kalb mkadsa ta 's-signur tagħna G. C. fis-Santissimu sacrament ta l' artal. Eeħ icun.

Nithajru aħna li ngheidu u nzerdu dana l' att ta tiffir biex natu kima lill maestà t' Alla offisa mid-dagħ-ja. Suor *Saint Pierre* tgheid li ia kalghet grazii uisk eħar b' dina il *Vleggja tad-deħeb* li tolkot bill ħleuua u bl' imħabba il kalb mkadsa ta Gesù! —

BRUNO KIONG

Xi hmistax il sena ilu chien emm fic-Cina dan l' ac-
 tar famus Catechista li chellom sa dach iz zmien fil
 missioniet tas-S. Infanzia, Dana chien bin uiehed tabib
 Cinis ta Sutehneu, min famiglia li min izied min rait^t
 sena chieniu ilom icollom it-tobba. Dan Brunu sa chem
 chellu 40 sena ghiex ta *idolatra*, jinganna lill imseich-
 nin b' certi superstizioniet li chien jaghmel, sa chem gie
 min Alla msejiañ bi grazia speciali li ried jaghmillu.
 Darba uahda mar jiccura tarbia u talabom fellus abiat
 biex jaghmel sacrificiu ghal dich it tarbia. Dich il fami-
 glia chienet ta l'insara u ma redux dauch is superstizio-
 niet. Bruno ried jaf ghaliex, u xtiex jisma fuk ir-Reli-
 gion Cattolica. Dauch spiegaulu xi ftit mid-dottrina ta
 G. C. u haduñ hdein l' altar (chif fic-Cina cull famiglia
 nisrania ghanda l' altar fis-sala) u emm mahom beda
 jaghmel is-salib. Minnu fiñ jara niezel ballun tan'-nar,
 jolkotlu rasu u xehtu fl' art mitluf mis-sensi tighu.
 Med-deuñ u ic-curauñ u x' hin ghad-dielu ragia mar
 kuddiem l' altar u minnu fiñ jargia jigrilu l' istess.
 Ghaddeu sentein u giurnata uahda chien f' locanda jit-
 haddet ma uiehed missionariu cattolicu u kallu xi gralu
 darba kuddiem l' altal ta l' insara. Il missionariu
 kallu illi id-demoniu chien bezzghu b'dach il mot; ghall-
 mu xi ftit mir-Religion Cattolica u uessieh li imur ghand
 il Vicariu, Apostolicu. Ua mar mal missionariu ghand
 il Vicariu, tghallem malair il catechismu u ha il magh-
 mudia. Allora ta ruñu ghal gid tar-Religion cattolica,
 u billi chien msejiañ uisk, pñal tabib li chien, chien jista
 uisk jati lit-ffal il maghmudia, Mar fil provincia ta
Kiong theon u emm f' 10 snin ghammed xein ankas min
 30000 tarbia. Alla ippermetta illi ua ghamel feikan tal
 ghageb, mux bill medicini, ghaliex chien jiccura bi
 huejieg zghar u ta xein, izda dejjem chin igheid
 ir-rosariu jeu devozioniet mal cura li jghamel. Fost

I' ohrain fejiak marid li mit-tobba collha chien moghti ghal mejjet.

Allura actar habbeuh f' dich il provincia u min cull' umchien chienu ighaitulu. Ghalecch bosta mandarini rieduh ighedilom il giurnata meta tueled biex jaghmlulu festa, izda ua ma riede igheidilom. Fil huienet cont tara ismu mictub bid-deheb u tiffir tighu ma cull imchien u ua chien jobghod dan it-tiffir. Darba uahda sejjahlu il mandarin ta dich il belt, taparsi biex jiccura fil palazz tighu. Chif daħal, kallu : Jena bghat ghalich ghaliex jen irrid nehles minnech u min dauch collha li uma tar-religion tighech.—Ghala ? kallu Bruno, ahna mahniex naghmlu ebda deni anzi gid!—Gheidli mnein int u meta tuelitt—Jen, min Su Tehnen ghandi 46 sena u tuelid fit-8 sena ta l'imperatur Kia Kins, fl'14 ta 8 kamar—Seuua, kallu il mandarin, mur issa, ghaliex jen dana li ridt naf, u ma nibkghux ma naghmlux festa dich inhar li taghlak sninech ! Bruno sellemlu u mar dispiaciu li kallu meta tueled.—Ghadde iz zmien u dich inhar li Bruno ghalak sninu chien fl' ispizzeria principali ta dich il belt u jisimghu geja il banda u mahna jara cbarat mibghutin apposta mill mandarin. Uakfu kuddiem il bieb u riedu bill fors lill Bruno Kiong, izda Bruno stahba. Ma satax icun li jehles u chellu bill fors jider kuddiemom. Allura beda igheid uiehed mill mibghutin : Ahna ma nistghux naghmlu din il kima hlief lill capiet tal poplu, izda lilech naghmlu ghaliex inti ghamilt gid cbir lill poplu, gid actar ghazis mid-deheb u mill hagar fin ! Ma daun il chelmiet cull hatt jinzel gharcupteih u iselmulu la Cinisa. U il banda id-dokk.—Jakbes liehor: Ahna nhobbuch pħal missierna u ommna ghaliex inti tajieb u colloch mimli b' imħabbitna. “mil gidid gharcubteihom u il banda id-dokk. Bandieri tal ħarir, scrizioniet u sonetti, fiuri u huejieg ohra ta festa. Lebda ħagia izda ma chienet pagana ankas superstiziusa biex

ma joffendux lill Bruno li chien nisraani. — Dan chien Bruno Kiong, tant msemmi fl' Annali tal missioniet! —

ADAH

(araw in numru ta kabel)

Dach is-Sacerdot li iltakghed mighu Adah chien uiehed min dauch il Ministri t' Alla illuminati u heluinn illi bil hniena collha laka lill dich ir-ruh li chienet ghada tghum geuaa id-dubii. Fahhar f' Adah ix-xeukat taiba li chella, izda ried illi ia titghallem ir-religion Nisrania u titlob l' Alla u bl' operi taiba tithejia biex titghammed. Min dich inhar dejjem cuntenta isiba missiera, dejjem ferhana, titghallem id-dotrina ta G. C. taghmel operi ta Carità u xein ma tarañ iz zmien ghaliex dejjem ghanda x' taghmel mal fokra u fit-taghlim. Izda chif taghmel biex titghammed? tgheid lill missiera? Le!.. ma tgheidlux ma jistax icun. Bakghed confusa bosta xur fl' ahhar tigi marda fuk ix-xuejiañ Gonzales u fi ftit gmighi uasal ghal meut. Nofs sigha kabel miet sejiañ lill Adah u kalla: Jena sejier immut, Alla ta Abraham ta Jacob u ta Isach, Alla ta misserietna jibghat fukech il barca tighu u jana imbierchech bill barca ta l' Oghla ta 's-smeuuiet. Jena naf u it-tendeit illi inti ilech ma tigi izied fis-Sinagoga u li mill' insara ma tibzax, dauch li jaghmlu il-Ligi ta Gesù ta Nazarett...; tajieb, jecch trid issir Nisrauaia tcun imbierca ucoll! Adah bdiet tibchi bieset idein missiera u dach dahkila u beda igheid il versi tas-salmi sa miet.

Uara ftit granet Adah bill vistu marret ghand dach is-Sacerdot u kaltu: Jen geit biex nitolboch il maghmudia, int smait bil meut ta Missieri illi tiftu f' daun il granet...jenu geit biex nitolboch il maghmudia u mahha irrid grazia ohra jech tisthokkli. Inti taf l' istoria tighi u haiti ghaliex ghandech G. C. giebni u mighech lakkaghni. Jena ghettlech mill' euuel darba li jen irrid incun vittima ta riparazioni ghad-delitt li ghamlu dauch tal poplu tighi ma Gesù Cristu. Jeni ma 'rritè ngaudi dach li hallieli missieri jena irrid nati ruhi u cull ma ghandi l' Alla, irrid insir religiosa.—Tajieb, kal dach is-sacerdot, nipprovau il vocazioni.—Ah! kaltlu Adah, la thallinix nargia immur f' nofs id-digna gheini biex

nati ruhi mn' issa collni l' Alla, ħalli nista ngheid lill gharus tighi G. C. *Halleitni mirrbid li tant chien rabatni: u jena noffritech ostia li toghgboch, it-talb tighi!* Biex ngheidlech isseu jena gia tait cull ma chelli, biccia lill krabati, u biccia taittu lill Florino ta Clorinda li mietet u biccia oħra lill fokra; biss zammeit dota zgheira li noffrigha l' Alla, basta li ua jilka il kalb tas-serva tighu. Smait b' Ordni gdid, fein jitolbu ghal conversioni ta 'l Lud u fein jagħmlu tant opri taiba biex Alla iħenn ghal dich in-nazion infidili; emm jen irrid immur f' *Nostra Signora di Sion!* — Il kassis s' issa chien jisma, imbagħad kall: Opra taiba li għamilt ma dich il fkira, gibdet fukech daun il grazii collha... Ma ighaddux tmien tiem u inti teun mghamma... imbagħad u bill mod u bid-daul t' Alla narau il vocazioni tighech.

Adaħ d' Evora issa ia religius ta *N. S. di Sion* f' Gerusalemme fil loch seu seu fein G. C. chien incoronat bix-xeuch. Emm ia titlob għad-dnubieit ta misserietom, tagħmel tant operi taiba għal conversionsi tal popolu ludi; emm ia mitfuna fl' imħabba ta G. C. li għad taraħ fis-sema, u keghda tara chem ia ħagia ħelua illi tagħraf is-Salvatur G. C. u tħobbu chif jistħokklu!

Forsi id-digna tmakdar lill Adaħ, imma lila ibiercu l' angeli tas-sema u iseihula ix-xurtiata għal grazii cbar li chella u għanda.

Lett. di Modena 1876

IL PRUDENZA EVANGELICA

(arau in-numru ta kabal.)

Jena nibgħatcom, mar igheid Sidna Gesù Cristu lill apostoli, pħal nagħgiet fost il lupi: għalech cunu prudenti pħal ma uma is-sriep, u semplici pħal ħami-miet (Matt, 10).

Il prudenza ta l' ulied tad-digna tkeijes u tizen il ħueijeg bil kies u il mizien tad-digna, igifieri scont ir-ragiuniet ta dina il ħaja li tispiccia, scont il frugħa, u 'l kerk min taħħa, min għair xein ma tfitteix ir-raginnijet oħraiu tal ħajja l' oħra, li għaligha aħna mixxijn, u li figħa irridu u mar-ridux għandna naslu.

Il prudenza evangelica tcheijel u tizen il ħueijeg deijem scont ir-ragiuniet tal ħajja ta deijem. Dina il

prudenza kuddiem il ghainein tad-digna tider blugha izda kuddiem il ghainein t' Alla l' imbierech la gherf.

“ Arau ighedilna l' Apostolu missierna, chif timxu f'dina il hajja, timxux phal boloñ, igifieri bil prudenza tad-digna, izda phal ghorrief, scond il prudenza evangelica, billi turriscattau iz-zmien, ghaliex ninsabu si zmieniet hziena... agharf u liema i il volontà t' Alla, u intleu b'l' ispiritu tighu.” (Eph. 5). Eccu immela x'ghandu jaghmel min irid igheix bil prudenza evangelica. Ghandu igheix scont il massimi inkadza ta l' evangeliu, u ghad-daul tahhom imidd il passi tighu. Halli id-digna tgheid li trid, min ua ma Gesù Cristu chif dana stess ighedilna, ma jistax icun li icun mghogiub mid-digna, u igheix chif tifem dina (Joan 17). Izied ghandu intebañ li iz-zmieniet uma hziena, u il ghedeuua tal fidi nisrania uma bosta, li ificciu chem jistghou jekerdugha min fost l' insara. Dauna l' ghedeuua uma mux bis l' insara. hziena, izda ucol l' insara li cañdu il fidi billi inchtbu fis-setet u halfu li ghandom jaghmlu cull ma jistghu biex ibeghdu min fostna lil Gesù Cristu. Dauna uma il lupi li ificciu jiddivorau. Ghandu in-nisrani jitlob l'Alla l' imbierech zmenijet ahjar, u ifittex jaghraf daca li Alla irid minnu, jehu parir min min ghandu id-daul t'Alla u igheix b'ghaineih miftaha lein il hajja ta deijem.

Dina il prudenza imsieħba mas-semplicità evangelica, li minna thaddittna id-darba l' oħra, tuassalna uara dina il hajja fil port tas-saħha u l' hena ta deijem.

M. A F.

ARLOG LI IKASSAM ISSIGHAT LI FIGHOM
GESU' CRISTU BATA IL PASSIONI U IL
MEUT GHAL FIDUA TAGHNA.

(arau in-numru ta kabel)

Ora 5.

M. X' inù li bata ghalina Gesù Cristu, fil hamsa ta fil ghodu ?

T. Chien marbut bil hbula l' actar horox; biex icun mil gdid ippresentat kuddiem Caifas u l' ebarat ta lhud.

M. U x' talba taghmel aun ?

T. Ingheit ecch : Gesù tighi zommi deijem marbut mighech per mez tal grazia santificanti

Ora 6.

M. Gesù Cristu x'chien kighed ibati fis-6 ta filghodu?

T. Chien meħut min ghand Caifas ghal ghand Pilatu fost disprezzi acbar min ta aun il-leil, u tbatiet, li ghamlulu il chefrin lhud.

M. U x' talba taghmel aun ?

T. Ingheit ecch: Gesù tighi atini il grazia li niccorrispondi mas-seiħat tighech imkazza.

Ora 7.

M. X'chien ibati Gesù Cristu sidna fis-7 ta filghodu?

T. Chien ibati disprezzi u suat fil viag li geghluħ jaghmel min ghand Pilatu ghal ghand Erodi fein chien it-trattat ta mignun.

M. U x' talba taghmel aun ?

T. Ingheit ecch: Gesù tighi atini il grazia li nif-tacar spiss fil viagg li ghandi nagmel ghal l' eternità biex ingheix deijem fl' osservanza tal ligi SSma tighech.

Ora 8.

M. Sidna Gesù Cristu xinù li bata fit-8 ta fil ghodu.

T. Sofra u bata id-dakkiet tal labardi, tal ponniet, u tar-riglein fil viag li ghamel min ghand Erodi ghal ghand Pilatu imlibbes blibsa baida, considerat pħala bniedem bla ghakal, u mignun.

M. U x' talba taghmel aun ?

T. Ingheit ecch: Gesù tighi nitolboch tlibbisni il libsa ta l' innocenza, u izzejani bil virtù tal purità imkadza.

(tissocca).

Nitolbu pħas-solitu lill imsieħba taghna li jiftacru fir-ruieħ tal meitin; Costanza Vella, xebba min Bormla ta 20 sena mietet fis-19 ta Marzu.—Carmela Buhagiar min Haz-Zabbar, mietet fis-27 ta Marzu, Alla jatiom il paci u 'l mistrieħ ta deijem.

Requiem Æternam.

BIS-SENSIA TAL CNISIA

Id-Direzioni.

Ghal min irid } Fl'Istamperia ta G. Mifsud e Figlio Str. S. Orsola N.187e
issieħeb } Għan-naħħajl' oħra ghand is-Sur Lorenzo Dato